

Standardizirani prema kompetencijama orijentirani pismeni
ispit zrelosti/ispit zrelosti te diplomski ispit

12. svibnja 2020.

Hrvatski

Komentiranje zadataka

Tema 1 /Zadatak 1

Tema:	Književnost – umjetnost – kultura
Naslov zadatka:	Zvonimir Balog: <i>Otvoreno pismo jednog gastarbajtera domovini</i>
Tekstna vrsta:	Interpretacija teksta
Broj riječi:	405 – 495
Situacija:	–
Pisane djelatnosti koje treba ispuniti prema tekstnoj vrsti:	argumentacija, deskripcija, eksplikacija
Obrada sadržaja:	
Ključna izjava / Ključne izjave polaznoga teksta / polaznih tekstova:	Domovina je draga djedovina. U tuđini srce zebe. Kruh je tvrd, a ruke postanu žuljave.
Moguća rješenja uz 1. smjernicu: Sažmite...!	pozdrav domovini koju dugo nije vidio; obraća se domovini kao osobi; opisuje uvjete života u tuđini; čežnja za domovinom; tvrdi kruh u tuđini; neće sve pisati kako mu je; još više bi se ljutio; posao koji radi nije mu na srcu; ruke su mu žuljave; zaboravlja svoj jezik; kopa kanalizaciju u tuđoj zemlji; velika bol u srcu; loše vino se pije; drugi na njega i njegovu djedovinu osorito gledaju; nade i očekivanja su nestale; teško je u tuđini; čežnja i ljubav prema domovini rastu svakim danom; sve manje to može izdržati; jedina želja je vratiti se domovini, jer je voli...
Moguća rješenja uz 2. smjernicu: Analizirajte...!	pjesma je napisana kao tijek misli jednog „gastarbajtera“; kitice se mogu odvojiti; rime su nepravilne; stihovi u svim oblicima; rječnik je hrvatsko-njemačka mješavina; ukljopljene djelomično iskrivljene njemačke riječi; riječi progovaraju o stanju života; strane riječi pisane fonetski, prividno strane riječi (ich ich, krich) javljaju se najprije kao duhovita igra, a zatim se pretvaraju u svoju suprotnost – okrutnu stvarnost: istinsku sliku teškog položaja radnika u inozemstvu: konačna poruka ljubavi prema domovini iskazana je u cijelosti njemačkim jezikom; zaboravljanje materinjskog jezika nije samo opisom, već i slikom; stihovi aludiraju na hrvatsku himnu; jednosložne i dvosložne; tema je život u tuđini; otvoreno govori o stanju i osjećajima radnika u tuđoj zemlji među tuđim ljudima; drastično ukazuje na životne uvjete gastarbajtera; na stil života; na patnju; vlastiti jezik gastarbajteri zaboravljaju; novi tuđi jezik nisu usvojili i ne znaju; kanale kopaju za druge; razočarani su kako ih ljudi varaju u tuđini; vlada polujezičnost i duševna praznina; osamljenost u tuđem društvu; nemaju svoje mjesto osim u teškom fizičkom radu; žale za domovinom; domovino, da li me se sjetiš kao ja tebe...
Moguća rješenja uz 3. smjernicu: Protumačite...!	<i>Individualni odgovori mogući, npr.:</i> domovina je draga djedovina; njoj se obraćam kao svome; domovina je rame za plakanje; domovina se moli za spas; njoj se obraćamo kao majci; govorimo joj o teškoćama u tuđini; što je život u tuđini teži, molitva prema domovini je veća; čežnja za

	<p>vraćanjem u krilo domovine; u njoj je spas; u domovini se „ozareno hoda“; „kamen rukom, srce zemljom da oplodim“; sve je slatko, blistavo i lijepo; u tuđini gastarbajter svoj jezik zaboravlja; žuljeve je zadobio; srce mu zebe od toga što radi; varaju ga; usporedba sa toalet-papirom; tuđina nema milosti; samo marka tj novac je Bog; ni života ni novca u tuđini nema; sve nade su nestale s kojom se nekad napustila domovina...</p>
--	--

Tema 1 /Zadatak 2

Tema:	Književnost – umjetnost – kultura
Naslov zadatka:	Arsen Dedić
Tekstna vrsta:	Sažetak
Broj riječi:	315–385
Situacija:	Povod: sažetak za nastavu glazbenoga odgoja Uloga: učenik/učenica Ciljana publika: suučenci i suučenice
Pisane djelatnosti koje treba ispuniti prema tekstnoj vrsti:	deskripcija/rekapitulacija
Obrada sadržaja:	
Ključna izjava/ Ključne izjave polaznoga teksta/ polaznih tekstova:	Arsen Dedić jedan je od najpoznatijih hrvatskih pjevača i suvremenih pjesnika. Višestruko je nagrađivan i svjetski priznat umjetnik.
Moguća rješenja uz 1. smjernicu: Sažmite...!	Arsen Dedić rođen je 28. srpnja 1938. u Šibeniku; otac mu je bio zidar, svirao u limenoj glazbi i volontirao kao vatrogasac, a majka kućanica; Arsen je počeo svirati s ocem; od malena je znao da će se baviti glazbom; završio je gimnaziju i srednju glazbenu školu; imao je brata Milutina s kojim je zajedno napustio rodni grad; u Zagrebu studira pravo i na Muzičkoj akademiji; bio je oženjen i razveden (Vesna Matoš); s drugom suprugom Gabi Novak bio je u braku četrdeset godina; imao je sina Matiju, kći Sandru i unuku Lu; družio se s poznatim glazbenicima; nastupao je na svim kontinentima; dobio je brojne nagrade (Vjesnikovu, Nagradu Slavenski, nagradu Premio Tenco, Premio Brel i Porin za životno djelo); njegove pjesme su prevedene na mnoge jezike; preminuo je 17. kolovoza 2015. godine u 78. godini...
Moguća rješenja uz 2. smjernicu: Navedite...!	prepisivao je note; radio je kao glazbeni suradnik na HRT-u; svirao je flautu; pisao tekstove za druge; bio je pjesnik/ objavljivao je stihove/pjesme/recitale; bio je pjevač/ pjevao je u vokalnim skupinama i na glazbenim festivalima; svirao je u ansamblima popularne i jazz glazbe/ bio je svirač; vodio je vlastiti instrumentalni ansambl; glumio je u filmovima; bio je skladatelj/ autor je glazbe za predstave/ kazalište, TV i filmove; radio je kao interpret, producent, dirigent; napravio i velik broj komercijalnih, propagandnih poruka; pisao je šlagere, pjesme za djecu, pjesme za dalmatinske klape, glazbu za plesno kazalište...
Moguća rješenja uz 3. smjernicu: Ustanovite...!	mater/majka; kći Sandra iz prvoga braka; druga supruga Gabi Novak; unuka Lu; za važne žene u svom životu napisao je i skladao pjesme koje im je posvetio i koje su postale jako popularne...

Tema 2/Zadatak 1

Tema:	Smisao
Naslov zadatka:	Domaća zadaća
Tekstna vrsta:	Rasprava
Broj riječi:	405–495
Situacija:	–
Pisane djelatnosti koje treba ispuniti prema tekstnoj vrsti:	argumentacija, deskripcija, evaluacija, naracija
Obrada sadržaja:	
Ključna izjava/Ključne izjave polaznoga teksta/polaznih tekstova:	Ima li pisanje domaćih zadaća smisla ili ne, zamršeno je pitanje oko čijeg odgovora se ni stručnjaci ne mogu složiti.
Moguća rješenja uz 1. smjernicu: Navedite...!	Ni stručnjaci ni roditelji ni učenici nisu suglasni oko domaćih zadaća, ima li smisla pisati ih ili ne; održan je znanstveno-stručni skup <i>Domaća zadaća – mit ili potreba</i> ; u OŠ Vijenac je pisanje domaćih zadaća iznimka, a ne pravilo i već devet godina je to tako; ravnatelj OŠ Vijenac tvrdi da je učitelj jedini koji djecu uči učiti; neki tvrde da domaće zadaće uče djecu da razvijaju radne navike, uče ih samodisciplini, odgovornosti i samostalnosti; ravnatelj OŠ Vijenac pobija te tvrdnje i misli da su domaće zadaće mučenje za djecu; domaće zadaće mogu demotivirati učenike, izvor su stresa i frustracija, učenici su preopterećeni, nemaju vremena za obitelji i prijatelje i osobne interese; neki preporučuju da se vikendima, blagdanima i praznicima ne daju domaći radovi; u Francuskoj smatraju da je domaća zadaća diskriminatorna, a neki drugi smatraju da zadaća omogućuje roditeljima pratiti djetetov napredak i da ju ne treba u potpunosti izbaciti...
Moguća rješenja uz 2. smjernicu: Objasnite...!	<u>Zadavanje zadaća:</u> Roditelji i nastavnici mogu pratiti napredak učenika i učenica; učenici i učenice na taj način vježbaju ono što su naučili u školi i provjeravaju svoje znanje; nastavnici imaju mogućnost da na osnovi domaćih radova ocjene učenike; učenici i učenice na taj način uče razvijati radne navike, samodisciplinu, samostalnost i odgovornost; mogu provjeriti razinu svoga znanja i u slučaju nejasnoća na vrijeme pitati učitelje kako bi mogli dobro napisati školski rad; zadaća učenika je ići u školu i učiti, domaće zadaće su dio ocjene... <u>Nezadavanje zadaća:</u> Djeca imaju manje stresa i više slobodnoga vremena; školske stvari se trebaju odraditi u školi; nastavnik je jedini koji uči dijete i odmah mu može pomoći; mnoga djeca nemaju kući nikoga tko im može pomoći, pa mogu postati frustrirana i obeshrabrena...

<p>Moguća rješenja uz 3. smjernicu: Obrazložite...!</p>	<p><i>Individualni odgovori mogući, npr.:</i></p> <p><u>Pisanje zadaća ima smisla</u> jer se na taj način vježba i utvrđuje gradivo stečeno u školi; dobra priprema za ispite i školske radove; učenik/učenica vježba samodisciplinu, može sam/sama organizirati svoje vrijeme, može se bolje koncentrirati kući nego u školi, ima više mogućnosti i izbora materijala kad radi npr. referat ili neku prezentaciju...</p> <p><u>Pisanje zadaća nema smisla:</u> Većina učenika zadaće ionako prepisuje ili „skida“ s interneta, na taj način se ne može ništa naučiti; ako se gradivo nije dobro razumjelo, ne može se ni dobro napraviti domaći rad; dragocjeno vrijeme provedeno kući bolje je iskoristiti za obitelj, prijatelje i slobodne aktivnosti; radne navike se stječu u obitelji, kućanskim poslovima, pomaganju roditeljima, a ne pisanjem domaćih radova; neka djeca se zatvore u sobu pod izlikom da moraju pisati domaći rad, a onda surfaju internetom ili se igraju pametnim telefonom...</p>
--	---

Tema 2/Zadatak 2

Tema:	Smisao
Naslov zadatka:	Ima li smisla zalagati se za svoja uvjerenja?
Tekstna vrsta:	Govor
Broj riječi:	315–385
Situacija:	Povod: govoru s naslovom <i>Ima li smisla zalagati se za svoja uvjerenja?</i> Uloga: natjecatelj/natjecateljica Ciljana publika: slušateljstvo
Pisane djelatnosti koje treba ispuniti prema tekstnoj vrsti:	argumentacija, deskripcija, eksplikacija, naracija
Obrada sadržaja:	
Ključna izjava/Ključne izjave polaznoga teksta/polaznih tekstova:	Greta Thunberg je svojim prosvjedom protiv klimatskih promjena ispred Švedskoga parlamenta pokrenula i trgnula cijelu masu tinejdžera iz njihove letargije. Tinejdžeri petkom po uzoru na Gretu Thunberg prosvjeduju diljem svijeta, zalažući se za iste ciljeve kao ona.
Moguća rješenja uz 1. smjernicu: Navedite...!	Švedska tinejdžerica, jednostavna djevojka, nije tipična predstavica svoje generacije; rođena 2003. u Stockholmu u poznatoj umjetničkoj obitelji; dijagnosticiran joj je Aspergerov sindrom; od najranijega djetinjstva se zanima za klimatske promjene; 20. kolovoza 2018. kad joj je bilo petnaest godina počela je prosvjedovati ispred Švedskoga parlamenta jer misli da se nitko ozbiljno ne bavi klimatskim promjenama; svakoga petka do izbora je odlučila izostajati iz škole i sjediti ispred parlamenta mirno protestirajući jer zbog zagađenja okoliša i klimatskih promjena njena generacija nema budućnosti; izazvala je interes javnosti; reporteri BBC-a su je intervjuirali kako bi doznali nešto više o njezinim motivima; održala je govor na summitu u Davosu i nominirana je za Nobelovu nagradu za mir...
Moguća rješenja uz 2. smjernicu: Istražite...!	<u>Opravdanost:</u> Zagađivanje okoliša utječe na globalne klimatske promjene; sve je više vremenskih nepogoda, poplava, tornada, tsunamija, požara... sve više ljudi pada žrtvom zbog klimatskih promjena; ako se ovako nastavi mlade generacije nemaju budućnosti; nema smisla truditi se, učiti za budućnost koja ne postoji; mora se pod hitno nešto promijeniti jer ako se klimatske promjene nastave dešavati ovim tempom Zemlja je osuđena na propast; mlade generacije su one koje nešto mogu i moraju promijeniti; krajnje je vrijeme da se izađe na ulice i nešto učini kako bi se zaustavilo uništavanje Zemlje...

	<p><u>Neopravdanost:</u> Mnogi izostanci iz škole; propuštanje gradiva; loši rezultati u školi; smanjene šanse za daljnje željeno obrazovanje odnosno posao; mnogi prosvjede koriste kao izliku da ne idu u školu, ne misle da protesti imaju smisla i da oni sami nešto mogu promijeniti; već se desetljećima priča o klimatskim promjenama, a uvijek je sve isto, ništa drastično se ne mijenja; prosvjedi petkom neće ništa promijeniti, nemaju smisla; bolje je ići u školu i truditi se kako bi se u budućnosti imalo dobro obrazovanje...</p>
<p>Moguća rješenja uz 3. smjernicu: Apelirajte...!</p>	<p><i>Individualni odgovori mogući, npr.:</i></p> <p><u>Javni aktivizam ima smisla:</u> jedna djevojka, tinejdžerica je pokrenula globalne prosvjede i pokazala koliko je važan pojedinac, što pojedinac sve može postići; moramo početi od malih stvari kako bi promijenili velike; ako ništa ne poduzmemo Zemlja je osuđena na propast; zajedničkim snagama se može puno toga promijeniti; može se utjecati na političare; može se mijenjati svijet na bolje; trud svakoga pojedinca je bitan da bi se pokrenule velike stvari; krajnje je vrijeme da poduzmemo nešto; ako budemo čekali bit će prekasno; prošlost je pokazala da su promjene moguće kad se ujedine snage; štrajkovi, revolucije, demonstracije... pomogli su da se promijene stvari npr. da se ukine ropstvo, da žene dobiju pravo glasa; da se reguliraju prava radnika i mnoge druge stvari...</p> <p><u>Javni aktivizam nema smisla:</u> ništa se ne može promijeniti; klima je već zagađena i ne može se više promijeniti; ozonska rupa se ne može više popraviti; trebaju nam tvornice i energija za život, na to se ne može utjecati bez da se pogorša životni standard; novac vlada svijetom i oni koji imaju novaca određuju kojim će se smjerom ići; nikoga nije briga za potrebe građana; građani ne mogu prosvjedima ništa promijeniti ili ne tako brzo da bi se spriječila neka katastrofa; javni aktivizam je gubljenje vremena...</p>

Tema 3/Zadatak 1

Tema:	Radni sati
Naslov zadatka:	Radni tjedan
Tekstna vrsta:	Analiza teksta
Broj riječi:	405–495
Situacija:	–
Pisane djelatnosti koje treba ispuniti prema tekstnoj vrsti:	deskripcija, eksplikacija, rekapitulacija
Obrada sadržaja:	
Ključna izjava/Ključne izjave polaznoga teksta/polaznih tekstova:	U Hrvatskoj se po zakonu u radno vrijeme uračunava i obavezna polusatna pauza, dok u drugim zemljama nije tako. Ispada dakle da radni tjedan u Hrvatskoj traje 37,5, a ne 40 sati – što pobija izjavu Dijane Jurasić iz Večernjega lista da Hrvati imaju najdulji radni tjedan.
Moguća rješenja uz 1. smjernicu: Sažmite...!	Dijana Jurasić je u Večernjemu listu izjavila da Hrvati imaju najdulji radni tjedan u Europskoj uniji; ta teza međutim ne stoji jer su u radno vrijeme uračunate obavezne polusatne pauze; radni tjedan u Hrvatskoj ne traje u prosjeku 40 već 37,5 sati; produktivnost na poslu u Hrvatskoj je manja zbog velikih izdataka na plaću, loše ekonomske politike; Hrvatska ima i slabo tržište rada; zbog velikih zakonskih ograničenja ljudi nisu motivirani otvarati svoje firme tako da nema dovoljno radnih mjesta; gdje je mala konkurencija tu su i uvjeti rada gori; u Hrvatskoj je malo ljudi koji rade skraćeno radno vrijeme za razliku od razvijenih i bogatih zemalja gdje si ljudi mogu priuštiti da rade skraćeno jer je produktivnost u tim zemljama veća; Hrvatski zakon ubraja plaćenu pauzu u radno vrijeme dok u drugim zemljama nije tako; to nije problem za realni sektor, radnici u realnom sektoru dobivaju onoliko koliko im tvrtka može isplatiti; radnici u državnoj i javnoj službi odnosno državnim i gradskim tvrtkama u principu rade, zbog uračunatih pauza, pola sata kraće od drugih kolega u drugim državama; u tekstu su navedene druge zemlje kao npr. Njemačka, Velika Britanija, Nizozemska, Češka i druge gdje su zakonom pauze izuzete iz radnoga vremena; u Švedskoj pauze zakonski nisu određene, one se dogovaraju između poslodavca i radnika; jedino su u Sloveniji kao i u Hrvatskoj u radno vrijeme uračunate i pauze...
Moguća rješenja uz 2. smjernicu: Istražite...!	Tekst je podjeljen na osam odlomaka; autor kreće od teze Dijane Jurasić koja je izjavila da Hrvati imaju najdulji radni tjedan te je odlomak po odlomak pobija; u prvome odlomku spominje Petra Bejakovića s Instituta za financije koji je izjavio da teza ne stoji jer su u Hrvatskoj u radno vrijeme uračunate i pauze...

	<p>Pitanje „Zašto je to tako?“ je ujedno i podnaslov sljedećega odlomka u kojemu autor opisuje situaciju u drugim zemljama Europske unije; rečenice su većinom duge i složene; samo je jedna kratka, jednostavna izjavna rečenica: „Oni to i koriste.“; misli na mogućnost skraćenoga radnog vremena; treći odlomak je jedna duga složena rečenica koja je u principu sažetak drugoga odlomka u kojemu se objašnjava zašto se u Hrvatskoj, za razliku od ostalih bogatih i razvijenih zemalja, ne radi skraćenim radnim vremenom...</p> <p>U četvrtome odlomku autor i dalje koristi duge složene rečenice; odlomak počinje izjavnom rečenicom na početku koje stoji neodređena zamjenica „netko će reći...“; sljedeća rečenica je afirmacija prve rečenice, ali autor dalje izjavljuje da se ta pojava treba iskorijeniti, misli na prekovremene sate koji se radnicima ne plaćaju; u ovom odlomku ima dosta umetaka, uskličnici u zagradama naglašavaju važnost izjave; upotrebljava negativne riječi kao „varati“ i „ukrasti“ i koristi navodnike, u daljnjemu tekstu također objašnjava zašto koristi navodnike; ovdje isto spominje novinare, konkretno gosodu Jursić i citira izjavu iz njezinoga članka gdje se ona pita idu li Hrvati ranije u penziju zbog toga „što se potrošimo na poslu“ i odmah nudi odgovor: „Ne, to nema veze s tim.“; ton ovoga odlomka je ironičan; koristi stručne izraze kao „realni sektor“, „stavak zakona“...</p> <p>Sljedeći odlomak počinje pitanjem u drugome licu množine, tu se obraća čitateljstvu „Ne vjerujete?“, nakon toga nabraja zakonske regulative radnoga vremena drugih zemalja kako bi čitateljstvo uvjerio da je u pravu; nabraja razne Europske zemlje kao npr. Njemačku, Nizozemsku, Češku, Slovačku itd. te citira stavke zakona u kojima su određene pauze; ovdje nam nudi i grafiku u kojoj se uspoređuje radno vrijeme država članica Europske unije...</p> <p>U sedmome odlomku uspoređuje Hrvatsku i Sloveniju koje su jedine države članice Europske unije koje u statistici imaju uračunate i pauze; navodi brojeve iz statistike, računa odnosno oduzima tjedne pauze kako bi došao na efektivno radno vrijeme koje Hrvati i Slovenci provedu na poslu i napominje kako je Hrvatska opet najslabija...</p> <p>Zadnji odlomak je kratak sažetak odnosno slika realne situacije u Hrvatskoj; počinje rečenicom „Dakle, treba ispravno čitati statistiku, a ne dezinformirati javnost.“; misli na novinarku Dijanu Jursić, odnosno na njezin članak gdje nije prikazana realna slika radnoga tjedna u Hrvatskoj...</p>
<p>Moguća rješenja uz 3. smjernicu: Protumačite...!</p>	<p>Grafika je statistika Eurofonda; sivi stupci predstavljaju prosječan broj radnih sati u pojedinim zemljama Europske unije kod radnika s punim radnim vremenom; crni stupac prikazuje prosječan broj sati u 15 Europskih zemalja; pri vrhu grafike su Danska, Norveška</p>

i Italija s otprilike 38 radnih sati; Hrvatska je u sredini s Luksemburgom, Litvom i Njemačkom s otprilike 40 sati tjedno, a na dnu ljestvice su Austrija, Cipar i Velika Britanija sa 41 odnosno 42 sata tjedno; na grafici se još nalaze crni stupci (EU28) i (NMS13) koji prikazuju prosječno radno vrijeme u 28 zemalja Europske unije i u 13 novih članica od 2013. godine; nigdje u grafici ne stoji jesu li uračunate pauze ili nisu; na prvi pogled se samo radi o prosječnim radnim tjednim satima kod zaposlenika na puno radno vrijeme; iz teksta možemo doznati da su kod Hrvatske i Slovenije uračunate i pauze, a kod drugih zemalja nisu, tako da grafika ne prikazuje realnu sliku; stupci EU28 i NMS15 također nisu mjerodavni jer se u njima nalaze i Hrvatska i Slovenija koje svojim uračunatim pauzama krivotvore grafiku...

Tema 3/Zadatak 2

Tema:	Radni sati
Naslov zadatka:	Vijek trajanja
Tekstna vrsta:	Pismo čitatelja
Broj riječi:	315–385
Situacija:	Povod: napisati pismo čitatelja Uloga: konzument/ica Ciljana publika: Europski potrošački centar Republike Hrvatske
Pisane djelatnosti koje treba ispuniti prema tekstnoj vrsti:	argumentacija, deskripcija, eksplikacija, evaluacija
Obrada sadržaja:	
Ključna izjava/Ključne izjave polaznoga teksta/polaznih tekstova:	Vijek trajanja bijele tehnike i elektronskih uređaja je kraći nego prije jer se prilikom proizvodnje u njih ugrađuju greške, tako da bi konzumenti što češće kupovali te proizvode.
Moguća rješenja uz 1. smjernicu: Navedite...!	Izvešće Europskoga potrošačkoga centra o manipuliranju vijeka trajanja kućanskih i elektroničkih aparata; bilo da se radi o perilici rublja, televizoru, mobitelu ili kompjutoru, svi se brzo pokvare kako bi konzumenti što češće kupovali te proizvode; francuski <i>Le Monde</i> tvrdi kako se ti proizvodi namjerno loše rade; studentica Lydia Tollemar je napisala radnju na tu temu na osnovu koje je ECC izdao izvješće pod naslovom „Programirana dotrajnost, produkt potrošačkog društva“...
Moguća rješenja uz 2. smjernicu: Usporedite...!	Stariji kućanski aparati su jako dugo trajali; perilice, štednjaci, pećnice itd. se nisu tako često kupovali jer su imali vijek trajanja i preko 20 godina; baka ili roditelji imaju neki stari uređaj koji još uvijek funkcionira; današnji uređaji se jako brzo kvare; najčešće se radi o funkcionalnoj grešci; ako se samo jedan dio pokvari, mora se promijeniti cijeli uređaj; uzmimo npr. mobilne – rijetki su oni kojima se baterija može promijeniti, ako se pokvari baterija moramo kupiti novi mobitel; ili npr. ekran mobitela, on se jako često razbije i jako skupo ga je promijeniti, a mogao bi se raditi npr. od sigurnosnoga stakla koje ne puca tako lako kao obično staklo ekrana; u tekstu se spominju i perilice rublja koje su programirane samo na određeni broj pranja, a nakon toga se pokvare; dijelovi se rade od nekvalitetnih materijala, tako da proizvodi automatski kraće traju; prije su se koristili kvalitetni materijali, pa su proizvodi i duže trajali; često se ne mogu više nabaviti dijelovi za neki proizvod, jer ih više nema; neki programi ili aplikacije npr. ne funkcioniraju na starijem tipu kompjutera ili pametnoga telefona; uvijek treba imati najnoviji model da bi se bilo „up to date“; ista stvar je i s automobilima koji danas imaju najluđi dizajn, a jako nekvalitetne motore; dobro izgledaju, ali se lako kvare, teško ih je i preskupo popraviti; stari automobili su bili puno kvalitetniji, dugo ih se moglo voziti i nije ih bilo teško popraviti, dijelovi su se mogli nabaviti bez problema; čak i danas dobro funkcioniraju automobili koji su izrađeni davno nekad u 20. stoljeću...

<p>Moguća rješenja uz 3. smjernicu: Apelirajte...!</p>	<p>Krajnje je vrijeme poduzeti nešto; stalno govorimo o zaštiti okoliša i konzumerizmu, a uređaji koji se brzo kvare su jako štetni jer se moraju na neki način ukloniti; u Americi je akcija potrošača „<i>Class Action</i>“ postigla da <i>Apple</i> nadoknadi štetu svojim potrošačima koja je nastala zbog kratkoga vijeka trajanja <i>Ipod-a</i>; kada se potrošači ujedine onda je moguće nešto napraviti; mora se raditi na tome da se što prije zakonski regulira vijek trajanja nekoga proizvoda i vršiti pritisak na Europsku uniju glede što skorijega donošenja zakona koji će zaštititi konzumente; ako je u prošlosti bilo moguće da se proizvodi kvalitetno rade i dugo traju onda to mora biti moguće i u današnje vrijeme; nije problem platiti nešto skupo, ako je kvaliteta toga proizvoda dobra i ako ćemo duže imati nešto od toga; kaznene sankcije protiv proizvođača čiji se proizvodi brzo kvare; odšteta konzumentima čiji proizvod zbog neke funkcionalne greške nije više upotrebljiv...</p>
---	--